

Mijn eerste ontmoeting met een verse, dode pijlinktvis

Renée Billiau

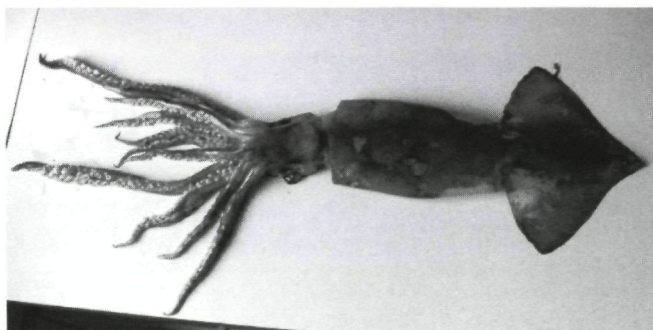
Op zaterdag 5 januari 2008 vond ik een verse, dode pijlinktvis tegen de betonnen dijk ter hoogte van het Vissersdorp te De Panne. Die dag had ik niets mee om het dier mee te nemen naar huis daarom verstopte ik hem tussen het helmgras van de zeereep.

's Anderendaags ging ik het dier snel ophalen. Dat dacht ik althans, maar mijn visueel geheugen liet mij een beetje in de steek en het duurde een tijdje voor ik het dier terugvond.

Ik ging er vanuit dat het de gewone pijlinktvis (*Loligo vulgaris*) was, ik nam hem mee om het dier in detail te besturen en te fotograferen (zie website Strandwerkgroep). Wanneer zou ik nog eens met een dergelijke pijlinktvis geconfronteerd worden?

Eerst werden er enkele maten genomen.

Mantellengte	34,2 cm	34,2 cm
Koplengte	7,0 cm	7,0 cm
Armlengte (van de acht kortere vangarmen)	18,5 cm	
Armlengte (van de twee lange armen)		32,5 cm
Totale lengte	59,7 cm	71,7 cm

Figuur 1: *Ommastrephes sagittatus* (grote pijlinktvis)

Beschrijving van het dier:

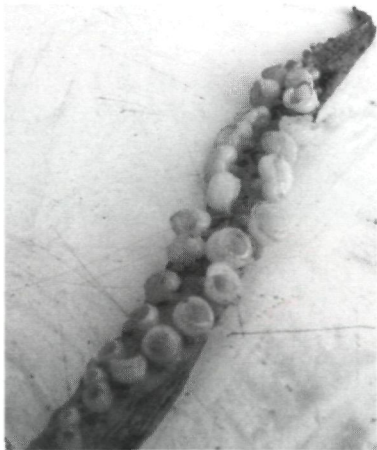
De totale lengte van de pijlinktvis (zonder de armen) is 41,2 cm. De totale breedte van de vinnen meet 21,0 cm. Deze vinnen zijn ruitvormig, waarvan de boven kant lichtjes

gebogen is. De tekening op pagina 287 van Bob Entrop is anders. Hij tekent de bovenkant van de vinnen concaaf. Op de foto (figuur 1) is duidelijk te zien dat de bovenkant van de vinnen convex is. De onderste zijden van de ruit zijn iets langer dan de bovenste zijden. Rond de mond staan er acht vangarmen en twee lange tentakels.

Op de dorsale zijde is het lichaam roodbruin, aan de onderzijde veel bleker.

De zuignappen staan op steeltjes en hebben hoornachtige ringen (figuur 3), waarop tandjes staan. De 2 lange tentakels hebben (ongeveer) 4 rijen zuignappen. De middelste zuignappen zijn de grootste. Bepaalde vangarmen hebben een kleine zoom. Ze zijn volledig bezet met 2 rijen zuignappen. De vangarmen zijn kantig van vorm.

De twee langere tentakels zijn niet volledig bezet met zuignappen. Van de 32,5 cm lange arm is er slechts 23,5 cm bezet met zuignappen. Bijgevolg zijn die armen voor 72.3% bezet. Bij Bob Entrop (1965) staat in zijn determinatietabel 2/3 of 66.6% met zuignappen bezet, terwijl hij in zijn beschrijvende tekst spreekt van 75% met zuignappen bezet.

Figuur 2: Uiteinde van een tentakel

Figuur 3: vier ringen die op de zuignappen staan.

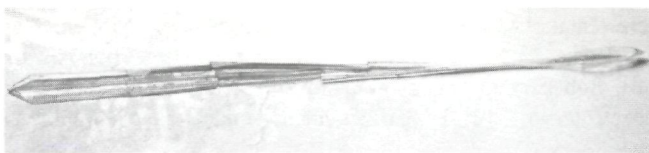
Bij de determinatie kwam ik bij de ogen. Er moet gekozen worden tussen ogen door de lichaamshuid bedekt of niet bedekt. Hier was de lens overduidelijk niet bedekt! Zo kwam ik niet bij *Loligo vulgaris* (gewone pijlinktvis) maar bij *Ommastrephes sagittatus* (grote pijlinktvis). Om het geslacht te bepalen moeten we kijken naar de arm die hectocotylus heet. Hij draagt minder zuignappen, is geribbeld. Hij vangt de spermatoforen (spermapakketjes) op. Deze worden door het mannelijke voortplantingsorgaan geproduceerd. M.a.w. inktvissen met een hectocotylus zijn mannetjes. Om die te vinden leggen we het dier met de ventrale zijde naar boven.

De hectocotylus is dan de arm links van het midden gelegen. De 8 vangarmen werden door mij gecontroleerd en hadden alle 8 dezelfde bouw. Hieruit zouden we mogen besluiten dat het om een vrouwtje gaat.

Dissectie:

Na alle waarnemingen haalde ik achtereenvolgens de papegaaibek en de gladius eruit. Bij het vergelijken met de papegaaibek van de zeekat (*Sepia officinalis*) merkte ik geen enkel verschil.

De bouw van de gladius wijkt volledig af van deze van de *Loligo vulgaris*.

Figuur 4: Bouw gladius van *Ommastrephes sagittatus*

De totale lengte is 31,5 cm. De kant van de kop (links op figuur 4) heeft het breedste deel namelijk 15,64 mm en eindigt op een punt. De andere kant heeft slechts een breedte van 9,17 mm en eindigt ook op een punt dit uiteinde is iets lepelvormig. De gladius heeft drie verdikte lengterichels.

De vorm van de gladius bevestigt dat het hier gaat om de grote pijlinktvis (*Ommastrephes sagittatus*).

Dank

Aan Koen Verschoore; Francis Kerckhof en Nancy Fockedey voor hun steun bij het tot stand komen van dit artikel.

Summary

A European flying squid *Ommastrephes sagittatus* was found on the beach of De Panne on November the 5th January 2008.

Literatuur

- ENTROP, B., 1965. Schelpen vinden en herkennen. Thieme Zutphen p.287
LACOURT, A. W., 1981. De inktvissen van de Nederlandse kust. Wet. Med. K.N.N.V., 145
BOYLE, P. R. & RODHOUSE, P.G.K., 2005. Cephalopods: ecology and fisheries. Blackwell Science: Oxford, UK 452, ill. pp.

**Westhoeklaan 13
8660 De Panne**